

Visa senoji Serbija jau užimta

Vokiečiai paėmę ne- laisvėn 5,000 Serbų

Svarbiausioji Serbų armi- ja turėdanti pasiduoti

Krizis Graikijoje ir Rumunijoje

Berlynas, lapkričio 20. — Šiaurinėj Serbijoje paėmę nelaisvėn 5,000 serbų. Vakare čionai oficialiai paskelbta, kad bulgarai tikrai užėmė Monastirį. Serbų karuomenė iš ten pasitraukus į Albanijos pasienį. Dabar visa taip vadinama senoji Serbija patekus teutonų rankosna.

Londonas, lapkričio 20. — Iš Salonikų patvirtinama žinia, kad bulgarai tikrai užėmė Serbijos miestą Monastirį. Tai paskutinis svarbus serbų miestas krito. Išėjus mažą žemės plotą Serbijos pietryčiuose, kur veikia francūzai su anglais, ir dar mažesnę plotą Černogorijos pasieniu, visa Serbija atsidūrė austrų-vokiečių ir bulgarų rankosna. Serbams tik paminėti žemės ploteliu liko, bet ir iš ten jie genami ir ten iš visų pusių begailėstingai spaudžiami. Teutonai su bulgarais triumfoja!

Monastiris guli tik už 15 mylių nuo Graikijos sienos ir savo didumu jis Serbijoje užima antrąją vietą. Pirmąją vietą užima Biogradas. Monastirį baigiasi geležinkelio linija. Iš ten į vakarus, į kur serbai turėjo pasitraukti, nėra jokio geležinkelio. Bet labai abejojama, kad ten bulgarai būtų paėmę kiek serbų armijos. Jei jie ir galėjo paimti, tai labai mažai, nes serbai moka nuo galingesnio priešo vikrai pasitraukti.

Taip pat bulgarams ten negalėjo tekti jokio grobio. Kaip žinoma, tasai miestas išanksto buvo ištuštintas, net ir gyventojų buvo labai mažai pasilikę.

Juodos dienos serbams pagaliau prisiartinio.

VOKIEČIAI PAĖMĘ 5,000 SERBŲ

Berlynas, lapkričio 20. — Vokiečių karo ofisas oficialiai skelbia, kad vokiečiai

karalius suaukęs ministrus karo posėdin. Spėjama, kad Rumunija persimes talkininkų pusėn, nes jau kalbama apie premiero Bratiano rezignavimą. Gi Bratiano yra didis talkininkų priešin.

Su Graikija kitaip dalykai stovi. Karalius visa siela atsidavęs teutonams ir vargiai jis sutiks stoti talkininkų pusėn. Prie to kiba ji priverstų revoliucija.

Visgi į porą dienų, ar gal anksčiau, bus žinoma, kaip ten dalykai nusivirs.

TALKININKAI VEIKIA.

Konstantinopolis, lapkr. 20. — Sužinota, kad ant pusiausio Gallipoli atkeliavo D. Britanijos karo sekretorius, lordas Kitchener, todėl išnaujo ten prasidėjo smarkesnis talkininkų veikimas.

NAUJI MILIJONAI RU- SŲ KARUOMENĖS.

Londonas, lapkričio 20. — Morning Post korespondentas iš Copenhagen praneša, kad Rusija karo frontu stato naujus savo karuomenės milijonus, kurie ant greitųjų išlavinti. Taip apreiškė Rusijos premieras Gorevkin laikraščiu atstovams.

LEIDŽIA TEUTONŲ KARDINOLAMS AT- VAŽIUOTI.

Roma, lapkr. 20. — Gruodįj Vatikane atsis bus popiežiaus konsistoriumas. Turį suvažiuoti visi kardinolai. Buvo abejojama, ar bus galima atvažiuoti Austrijos ir Vokietijos kardinolams. Tačiau Italijos valdžia leido jiems atvažiuoti ir tam tikslui išdavę pasportus.

BOMBARDAVO VENECIJĄ.

Vienna, lapkr. 20. — Austrijos valdžia oficialiai paskelbė, kad austrų lakunai išnaujo pasekmingai subombardavę Veneciją, Italijos gražuolį miestą. Subombarduota fortai San Nicolo ir Albioni. Venecijos kazarinės taip pat sugriautos bombomis. Kiek pats miestas nukentėjęs, apie tai nieko nežinoma.

KARO MITINGAS BUS LONDONE.

Paryžius, lapkričio 20. — Čia pasibaigė anglų ir francūzų karo komitetų mitingas. Sekantis mitingas arba suvažiavimas bus atliktas Londone. Jm bus pakviesta dar Rusijos ir Italijos atstovai.

TRIUMFALIAI SKLIAU- TAI STATOMI.

Paryžius, lapkričio 20. — Iš Konstantinopolio į čionai pribuvę keliauninkai pasakoja, kad turkų sostinė dekoruojama, visur statoma triumfalieji skliautai (arkos) ir visa tai taisoma "Mahometo pasiuntinio." Vokietijos kaizerio priėmimui, kuris neužilgo žadas į ten keliauti.

Turkai tik krikštauja, pilni didžiausio optimizmo. Turkai mano, kad talkininkai jau baigiami mušti ir veikiai įvyksianti taika. Valdžia net sustačius išlygas, sulys kurių Turkija galėsianti taikintis. Busi pareikalauta iš Rusijos Armėnijos, Azerbaidžar provincijos, iš D. Britanijos salos Cyprus ir augšto karinio atlyginimo Turkijos skoloms apmokėti. Taip turkai ramina, kaizerį begėrdami ir augštindami.

TURI PAIMTI RYGA ARBA SUŠALTI.

Petrogradas, lapkr. 20. — Vienas "Novoje Vremia" korespondentas praneša, jogei kaizeris Hindenburg kareiviams išakęs arba paimti Rygą, arba sušalti. Fieldmaršalas von Hindenburg nesenai pareikalavęs savo armijoms, kurios veikia Rygos-Dvinskio fronte, šiltų rūbų. Kaizeris, kuomet apie tai sužinojęs, išleis išakymą į kareivius, i-dant jie nesirupintų šiltais rūbais, bet rupintųsi kuovėkiausiai paimti Rygą ir Dvinską. Be to von Hindenburgui kaizeris pranešęs, kad jo kareiviai arba turį paimti minėtus miestus, arba sušalti. Kol jie to neatsieks, šiltų drabužių negausia.

24 HINDAI SUŠAU- DYTA.

Washington, lapkr. 20. — Čionai apturėta žinia, kad Lahore, Indijoje, D. Britanijos valdžia už maistus 24 hindus kalėjimui ligi gyvos galvos. Už tuos maistus kaltinami vokiečiai kurstytai.

5 BROLIAI TURI GELE- ZINIUS KRYŽIUS.

Dresden, lapkr. 20. — Saksonijos iš 1870—71 metų veterano, kapitono Paul Sievert, penki sunus tarnauja karuomenėj ir visi jie už pasižymėjimus šiame kare apdovanoti geležiniais kryžiais.

Vokiečiai mė- gina pereiti Dauguvą bet nesiseka.

Vokiečių karuome- nė sudemora- lizuota.

Petrogradas, lapkr. 20. — "Bourse Gazette" skelbia pasikalbėjimą su žymiausioju ir populiariu rusų karuomenės vadu, generolu Ruski, kuris vadovauja rusų armijoms Rygos-Dvinskio fronte prieš vokiečius, ty. prieš fieldmaršalą von Hindenburg. Reikia žinoti, kad gen. Ruski su savo armijomis yra apgynęs Rygą ir Dvinską ir visą padauguvį nuo vokiečių įsibriovimo.

Pasikalbėjime gen. Ruski apreiškė, kad minėtas rusų frontas jau esąs išgelbėtas nuo netikėto vokiečių užpuolimo ir kad svarbiausioji vokiečių armija sutruškinta. Jo nuomone, vokiečių kareiviai esą sudemoralizuoti nuo nepakenčiamo oro, šalčio ir ypach prisiartinusių žiemos. Šaltis atima iš jų visą drąsą ir norą kariauti. Vokiečiai dabar Pabaltijoj jau nieko beveik negali veikti ir turės pasiduoti savo likimui. Rusai ten dabar yra viso stovio viešpačiai.

Gen. Ruski tie žodžiai beveik patvirtinami vokiečių ten dideliais nuostoliais. Sulyg vokiečių oficialių pranešimų, jie ten prarado aplink 85,000 vyrų užmuštų, sužeistų ir patekusiais nelaisvėn. Tačiau nieko ne tik nelaimėjo, bet dar atgal stumiami.

Rasi, per žiemą vokiečiams iš ten prisieis atsidurti atgal į Prusiją, savo numylėtą karalystę.

VOKIEČIAMS NESISE- KA PEREITI DAUGUVĄ

Petrogradas, lapkr. 20. — Rusų karo ofisas praneša, kad į šiaurvakarus nuo Friedrichstadto vokiečiai buvo mėginę persikelti per Dauguvą, bet buvo atmušti. Visa mušių linija vokiečiai neįstengia atilaikyti prieš rusų artilerijos ugnį. Aplink Čertoriską rusai taip pat progresuojanti.

Jonas Aleksandravičius

Vakar "Katalike" buvo trumpai paminėta, kad su šiuo pasauliu visai netikėtai, galima sa-kyti staiga, persiskyrė plačiai Chicagoje žino-mas, visų lietuvių gerbiamas, senas šios šalies pi-lietis a. a. Jonas Aleksandravičius. Visi velionio artimi, draugai ir pažistami tuo netikėtu ir ne-laimingu atsitikimu liko užgauti. Čia velionis, rodos, buvo sveikas, linksmas. su visais meilingai kalbėjosi, gi staiga mirtis pakirtus paguldė kar-stan ir šiandien visiems palieka tik nekuomet ne-nustelbtas ligi gyvos galvos jo atminimas.

A. a. Jonas Aleksandravičius buvo geras tė-vinainis ir geras katalikas. Chicagoj išgyveno aplink 25 metus. Turėjo 45 metus amžiaus, bu-vo nevedęs. Paėjo iš Suvalkijos, Krosnos gmi-no, Pėdiškių sodžiaus. Suvalkų gimnazijoj buvo baigęs keturias klesas. Taigi turėjo vidutinį ap-švietimą ir su juo buvo galima visuomet rimtai pasikalbėti. Lietuvos reikalams nesigailėjo cen-tu ir pastaraisiais laikais giliai prijaute tėvynės Lietuvos likimui.

Velionis buvo vienas dabartinio laikraščio "Lietuva" įsteigėjų ir leidėjų. Paskui ilgas lai-kas dirbo "Kataliko" išleistuvėje. Nekuriam laikui buvo pasitraukęs iš darbo, bet išnaujo gri-žo. Buvo uolus darbininkas, lygiai kaip tikra-sis Lietuvos sunas.

Velionis Jonas prigulėjo prie Simano Dau-kanto draugijos ir kitų. Visuomet tautinius rei-kalus rėmė. Pirm šio europinio karo buvo žadė-jęs iškelti Lietuvon, bet susirgo. Susirgo, ki-lo karas, paskui pasveiko ir visos gilios svajonės pranyko apie keliavimą Lietuvon, kuri šiandien kraujuose permirkusi.

Pirm kelių dienų dirbo dar Tananevics Pub-lishing Company ofise, bet visiems jau skundėsi nesmagumais, kokiū tai nerimais. Prasarė, jogei jam išnaujo turbūt prisieis nekuriam lai-kui atsigulti ligoninėj, ieškoti pasilsio.

Bet po proai dienų pasilsio negailėstinga mirtis jam gyvybę pakirto.

Kaip sakyt, a. a. Jonas buvo lietuvis tikrojo to žodžio prasmėj, doras žmogus, darbuštas, pa-vydingas, visų prietelius.

Velionio kunas pašarvotas randasi po num. 1908 West Division gat., ant North Side. Iškil-mingomis šermenimis užsiima p. Jonas M. Ta-nanevičius ir p-lė T. Andrusėvičaitė. Laidotuvė-mis—grabininkas p. P. Mažeika.

Rytoj 4:30 vakare velionio palaikai bus at-gabenti į šv. Jurgio parap. bažnyčią, gi ant ry-tojaus, ty. pirmadienio rytu, atsis bus gedulingos pamaldos. Po pamaldų a. a. Jono kunas bus nu-lydėtas į šv. Kazimiero kapines ir ten palaido-tas.

Amžina atsilis Tau, visųgerbiamas tėvinai-ni! Išsėkis sau ramiai svetimoj šalyj po žaliuo-jančia ir nekuomet nevystančia velėna! Kol gyvi busime Tavęs neužmiršime, kaip buvusio-jo pavyzdžio savo tėvynės Lietuvos tikrojo su-naus!

3 ANGLŲ KARO LAIVAI NUSKANDINTI.

Berlynas, lapkričio 20. — Vokiečių submarinai Egipto pakraščiuose nuskandino tris anglų karo laivus. Vokiečiai tai oficialiai patvur-tina.

SUSAUKIAMA LE- GISLATURA.

Springfield, Ill., lapkr. 20. — Illinois vastijos gubernatorius Dunne suaukia spe-cialę legislatures sesiją į lapkr. 22 dieną.

LIEUVIŲ DIENRASTIS KATALIKAS

Leidžiamas kasdien, išskyrus sekmenais ir šventadieniais.
Tananevics Publishing Co.,
J. M. Tananevicius, prezidentas,
S. P. Tananevicius, redaktorius.
Dienraščio prenumerata:
Metams \$5.00
Šešioms mėnesiams 3.00
Trims mėnesiams 1.75
Užsienioose 7.00
Laiškus siunčiant visuomet reikia adresuoti:

Lietuvių Dienraštis Katalikas
3249 S. Morgan St., Chicago, Ill.
Telephone Yards 6870-6871.

LITHUANIAN DAILY

KATALIKAS

Published Daily except Sunday and Holidays

Tananevics Publishing Company,
J. M. Tananevicius, President,
S. P. Tananevicius, Manager.
Terms of Subscription:

One year \$5.00
Six months \$3.00
Three months \$1.75
Foreign Countries \$7.00
Advertising Rates furnished upon Application.

All correspondence must be addressed to

The Lithuanian Daily Katalikas
3249 S. Morgan St., Chicago, Ill.

Iš Londono pranešama žinia, jogei Paryžiaus miesto valdyba nusprendžius pranešti visiems Paryžiuje gyvenantiems ir tinkantiems kareiviai svetimžemiams, idant jie visi tuojaus įstotų Francijos karuomenėn arba išsinešintų iš Francijos. Tasai valdybos nutarimas palyti tik tai kariaujančių valstybių pavaldinius, kaip tai Anglijos, Rusijos ir Italijos. Tai dar nieko, jei nenorintems kareiviai leidžiama aplėsti Franciją. Bet Anglijoje priešingai elgiamasi. Tenai visiems svetimžemiams grasinama prievarta imti karuomenėn ir į kitur nei išvažiuoti neleidžiama. Ne vienas iš lietuvių tuo būdu bus nuskriaustas.

Rusijos valdžia palengva ima tvarkytis. Vienas gyventojų reikalavimas jau pildomas. Valdžia nusprendžius įteikti dūmai įstatymams projektą apie priverstiną vaikų mokymą elementarinėse mokyklose visos imperijos. Švietimo ministeris tam tikslui projektą jau sutaisęs. Projekte pažymima, kad kiekvienas vaikas nuo 8 iki 11 metų priverstinai mokyklą turįs lankyti. Visur todėl bus steigiamos mokyklos ir jos visos busi švietimo ministerio kontrolėje. Tasai įstatymas sekančiais metais insiųjų veikti.

Žinoma, tai nebus jokia rusų valdžios malonė. Valdžiai daug proto įkvėpė dabartinis karas. Pastebėjo, kad ir su tais pačiais alfabetiniais kareiviais nieko gero negalima nuveikti karo metu. Bet labai abejotina, kad tasai įstatymas būtų pildomas, jei jis ir bus pravestas. Biurokratams tamsias minias lengviau yra suvaldyti, palenkti savo pusėn. Bet atsižvelgiant į rusų mokyklų rūšį, atsižvelgiant į tai, kad rusų pradinėse mokyklose nieko neišmokinama, kaip tik eparą ir Rusiją gerbti, gal ir įvyks priverstinas visiems

Ką rašo "Dabartis."

Kas veikiasi D. Lietuvoj, kuomet ji pakliuvo po vokiečiais, jokių žinių neap-turima. Nei Prūsų lietuvių leidžiamas laikraštis "Dabartis" nieko nerašo. "Dabartis" vienam numerį padėta sekančios sausos žinutės iš D. Lietuvos: "Į Didž. Lietuvos valdžią tapo pakviestas policijos komisaras Loeper iš Ragainės. Jisai iškeliavo sp. 16 d. Kaunan, kad užimti laukų policijos komisaro vietą.

Advokatas Dalichow iš Frankfurto (prie Odros upės) pavadintas taikos teisėju Vilniun.

Iš Kauno. Maistas čion sulyginamai pigus. Svaras juodos duonos kainuoja 8 kapeikas, svar. baltos duonos 15 kap., svaras sviesto 65 kap. Mėsa irgi neperbrangi.

Iš Vilniaus. Rusų su-naikintoji elektrikos įstai-ga atitaisyta ir aprupina miestą. Gazo įstaiga bet dar neveikia. Svaras žvakių kainuoja 1½ rublio; žibalo (kerosino) visai nėra galima gauti. Svaras duonos kainuoja 55 kapeikas. Fabrikai nedirba. Visos mokyklos dar uždarytos.

Tai ir visos žinios. Gi "Dabartis" sakosi, kad jis leidžiamas Did. Lietuvos žmonėms. Kaip čia suprasti tokį to laikraščio pasakymą? Jis leidžiamas D. Lietuvos žmonėms, bet jame apie tą šalį kaip tik nieko nerašoma.

"Dabartis" D. Lietuvos žmones (jei tie ją skaito) maitina tik vokiečių priešininkų niekinimais, piktžodžiais. "Dabartis" už vokiečių "augštosios" kultūros užsiglaudęs nemato nieko, kas plačiausiai pasaulij veikiasi, kokie kur prakilęs darbai atliekama. Jis tik nuolat kartoja rusų, francūzų ir anglių įvairiausias šunyles. Prieš vokiečius nei pusė žodžio nieko neištariama. Kur gi čia ką sakysi prieš tokia "prakilnią" tautą, kokia yra teutonų ainiai!

O juk ir tų pačių žinių iš D. Lietuvos galėtų "Dabartis" daugelį turėti, jei tik norėtų. Argi vokiečių valdžia neleidžia į laikraščius dėti, kaip ten dabar pasive-

vaikams mokyklų lankymas.

"Naujienos" No. 277 viešai pasisako, kad tasai laikraštis dėl "biznio" leidžiamas. Gi duogumas ligšiol buvo vis dar manė, kad "Naujienos" yra dėl ideos leidžiamos. Kur dingio socialistų ideiniai darbai — tai būtų svarbu žinoti.

"Kova" susilaukusi naujo administratoriaus. Gir-di, naujas administratorius, kaip publicistas etc. Pravartu išgirsti, ką "Kova" supranta žodyj "publicistas"? Sulyg "Kovos" žodyną visus žinių rašėjus reikia vadinti "publicistais." Taip bent pasirodo,

Tautos Fondo reikale.

"Chicago, Ill.
Lapkr. 17, 1915.
Į p. St. Tananevičių,
"Kataliko" užvaizdą,
Chicago.

Gerbiamas!

Pereitą pėtnyčią, lapkričio 12 d., 1915, aš Tamstos vardu išsiunčiau trumpą raštelį — apie Tautos Fondo, idant būtų nuolatos talpinama "Katalike." Tamsta reikalavai, kad aš parašyčiau, o bus atspausdinta. Kodel anasai raštelis netilpo sulgy šiol? Jaigu nemanai, Tamsta, tąjį patalpinti, tai sugrąžink man mano rankraštį. Dabar, štai pradžioje — siunčiu kitą trumpą raštelį, kurį irgi tikiuosi, kad Tamsta teiksies "Katalikan" indėti; jaigu nemanai dėti, tai ir šitą trumputį mano rašini. Labai nemalonu, kad "Katalikas," neva budamas Tautos Fondo organu, taip šaltai į Tautos Fondo reikalus atsineša.

Jaigu Tamsta nori tapti Tautos Fondo valdybos nariu, tai reikia pirma to parodyti daugias pasišventimo Lietuvos reikalams ir bent kiek sąžiningo Tautos Fondui darbo — tuomet visi Tautos Fondo skyriai (o jų veikia bus šimtai) žiūrės į "Kataliką" kaipo savo tvirtovę, bet ne kaip dabar — kur reikia per bėdą gauti vietos ideiniams tikslams.

Aš noriu žinoti Tamstos atsinešimą prie Tautos Fondo — ant rašto. Gana telefonu tvirtinti vienaip, o daryti visai atžagariai.

Telefonai savo vietoje geri daiktai, bet jie nefar nauja "trečiųjų" teismui, neigi pastovumo išreiškimui.

Lauksiu atsakymo laišku.

da žmonėms, kaip jie ten gyvena, koki turi išteklį, kaip atsineša į naują vokiečių valdžią ir abelai imant, kas ten veikiasi. Manome, kad tas laikraščiu skelbti neužginta. Tai kodel gi "Dab." to viso neaprašinėja. Bet jei vokiečių valdžia visa tai daryti užgina, tai paaiški, kokią ji turi kultūrą.

Ne tik mums visiems rūpi sužinoti, kas dabar D. Lietuvoj veikiasi, bet rūpi visiems lietuviams. Gi jei "Dabartis" išsigali paminti, kokius vokiečių valdžia savo valdininkus siunčia į Lietuvą, kaip iškilmingai kaizeris Kaune pasitinkamas, tai kodel tam laikraščiu nebūt galima šitas sužinojus parašyti apie tenyčių lietuvių likimą? Matyt, "Dab." ne tam tikslui leidžiamas. Jis leidžiamas ne D. Lietuvos žmones guosti, bet aliantus niekinti ir žmonelių širdys na skiepyti vokišką patriotizmą, kaizerio — to karo lordo — galingumą.

Tai kokiam galui dar sa-kyties, kad "Dab." pašvenčiamas D. Lietuvos žmonių labui!

Su tinkama pagarba
A. K. Rutkauskas,
T. Fondo pirm.

Nors šitas laiškas buvo rašytas asmeniškai "Kataliko" vedėjui, bet dedame jį dėl tos priežasties, kad parodyti visuomenei, kokiais arogantiškais žodžiais kalbama į mūsų laikraštį. Prie šio laiško reikia truputis paaiškinimo. Dalykas buvo tame: kada p. Antanas Kazimieras Rutkauskas patelefonoavo į "Kataliko" redakciją (telefonu kalbėjo "Kat." ved.) ir užklausė, delko "Katalikas" nustojo talpines "Tautos Fondo" apgarsinimą, tai jam atsakymas duota toksai: Mes nustojome talpinti Tautos Fondo apgarsinimą tikslai keletas dienų atgal todėl, kad, talpinant jį, kasdien, raidės nusidėvėjo ir kad reikėtų vieton senojo ką naujo parašyti, kad žmonės būtų daugiau užinteresuoti. Atsako Antanas Kazimieras: "Labai gerai, tai valdyba parupins ir Tams-tai prisiūs." — Ačiū. — Good-bye. — Good-bye. — Tai ir visas buvo pasikalbėjimas.

Į kelintą dieną gauname apgarsinimą, po kuriom pasirašo tikslai Dr. Antanas Kazimieras Rutkauskas, o sekretoriaus parašo nėra. Pirmiaus nekuomet negaudavome iš prezidento jokių panašių straipsnelių "Tautos Fondo" reikaluose. Mums visos informacijos ir auksančių vardus iki šiam laikui siuntė sekretorius. Pačiam man būnant Tautos Fondo komisijos nariu, neaišku pasirodė, kad prezidentas užima sekretoriaus vietą. Iš tikrųjų maniau, kad kokia nors negeistina suirutė randasi tarpe Tautos Fondo valdybos. Laukėme tolesnių žinių. Tai iš tos priežasties ir netalpinome.

Toliaus Dr. Antanas Kazimieras prikiša "Kataliko" vedėjui nebutus dalykus ir sako direktoriškai savo "jaigu." Keistas yra Dr. Rutkausko supratimas apie laikraštį. Jaigu nori, kad aš, Antanas Kazimieras Rutkauskas, žiūrėčiau į "Kataliką," kaip į savo tvirtovę, tai turi imti mano straipsnius, ar patiks, ar ne. "That's all." Labai keista.

Pagaliau duoda užimatumą "Kataliko" vedėjui: Aš, Antanas Kazimieras Rutkauskas, noriu žinoti Tamstos atsinešimą prie Tautos Fondo — "ant rašto." Į tą klausimą visai nemanau atsakyti ir pavesčiau apspėsti viešai per laikraščius Tautos Fondo komisijos nariams. Lai jie pasakys, ar Antanas Kazimieras daugiau nuveikė, negu "Katalikas" per savo skiltis. Man rodos, kad "Katalikas" daugiausia rėmė Tautos Fondą ir Tautos Fondo reikaluose daugiausia buvo rašyta "Katalike." Po to viso yra labai keista kalbėti apie "šaltą atsinešimą" ir panašiai. Kas link noro "tapti Tautos Fondo valdybos nariu," tai reikia tikslai šyptotis. "Katalikas" remia

Tautos Fondą ne todėl, kad jo vedėjas norėtų patekti į Tautos Fondo narius, bet todėl, kad mato Taut. Fondo naudingumą. Netaktin-gas ir ne vietoje yra pamokymas apie parodymą "Katalike" ideiniams tikslams, kuriems juk mes visuomet suteikiame vietas.

Užbaigiant reikia pastebėti, kad iš veikėjo, stovinčio tokioje centralinėje vietoje, kaip kad Dr. Rutkauskas, galima būtų tikėtis daugias takto ir sumaningesnio pasielgimo, negu jis parodė šiame atsitikime. Delei nepaskelbimo Tautos Fondo per kelias dienas rašyti panašiai išdidžius, arogantiškus laiškus yra daugiau, negu keista.

S. P. Tananevičius,
T. Fondo kom. narys.

Kur geriau?

Kiek tūnijau, "Katalikas" gana dažnai gvildena klausimą: Kur būtų geriau, ar po rusu ar po vokiečiu?

Balsų garsa daug (ar daugiau, ar mažiau neskaiciu) pasirodo, kad po rusu būtų geriau, kad ir dažnai del gana keistų ir juokinių priežasčių, buk vokiečiai baudžias už betvarke, už nešvarumą, arba jaigu stogai apiplyšę, grabės neiškastos, ne laiku laukai at-sėti, arba negerai išdirbti ir t.t.

Man rodos, nereik bijoti, bet džiaugtis, jei kas mus pamokyti svarumo, tvarnos, pažangesnės kultūros ukiu ir t.t.

No. 248, spalij 20 d. radau rimtesnį straipsnį p. Žemaičio: "Ar po Rusija, ar po Vokietija?"

Nekurie jo tvirtinimai man labai neaiškus, pav.: "Tik sakėme ir sakome, kad Lietuvai po Rusija pasiilkti būtų šimta kartų geriau, negu po Vokietija, nes Vokietijos valdžia, taipgi ir jos gyventojai yra amžini svetimų tautų skriaudėdai. Gi rusų tauta yra visai kitokia. Ji gerbia svetimas tautes."

Man rodos visai priešin-gais. Jaigu randame koki nors pagerbiną svetimų tautelių, tai tik pas vokiečius. Nei pas rusus, nei pas anglus, nei pas francu-zus to nėra. Pavergimas Lietuvos, Lenkijos, Finlandos, Kaukazo, Ukrainos ir atėnimasis teisių, tai nekas pagerbimas. Taip ir lapė moka višteles gerbti.

Nėr liuosybės, nė teisybės, nė lygybės svetimoms tautelėms Rusijoje. Net kazakai negali būti pas save pulkininkais arba generolais, neišistikimi, o ką jau kalbėti apie lietuvius.

Lietuviai savo krašte, net liejus už Rusiją kraują, negauna nė prasčiausio val-diško darbo, pavyz. prie geležinkelio. O ką jau kalbėti apie kokias nors vietas. Išskyrus Suvalkiją, visoje Lietuvoje net gmino raštininkai, liaudies mokytojai tik rusai gali būti. Tai man nepagerbimas, bet kuodidžiausias paniekini-mas.

Negeresni už rusus ang-lai ir francužai šiame dalyke. Anglai kovoja buk už liuosybę mažų pavergtų tautų, o pas save ką daro su airiais? Ką padarė su maža burų tauta? Francijoje bretonai irgi neturi jokių savų teisių, kaip neturėjo Alzas-Lotaringija.

Austrai irgi vokiečiai, o ne slavai, ar nedavė pas save kroatams, dalmatams, čekams, lenkams autonomijos arba nors savivaldos?

Teisybė, Prusai, bet jie nėra tikri vokiečiai, turi daug ir musiško su slavų krauju, lenkų jie negerbia, bet paklauskite pažn-miečio darbininko ar ukininko, ar jis mainytųsi su darbininku ar ukininku Prūsų Lenkijos arba net autonomiškos Galicijos?

Taip, germanai daug iš-tautino slavų ir lietuvių, bet kiek rusų jurėse žlugo lietuvių? Kaip musų, taip ir rusų istorikai rašo, kad etnografiškai musų rubežiai buvo tarp Vislos ir Dauguvos, net netoli Maskvos, tarp Baltijos ir Brest Litovsko. Dabartiniai Smolensko gyventojai ir dalis maskviečių esą surusę lietuviai. Kas buvo nesugrįš. Bet ką dar daro rusai su Lietuva? Priverstinai nori mus arba surusinti, arba iš-kraustyti iš Lietuvos. Dvarininkų žemes išperka ir tik kacapanus dalina, o musiškiems nei už pinigų neduoda. Jau dabar galima pereiti išilgai visą Kauno guberniją nestojus koja ant lietuviškos žemės.

P-nas Žemaitis ramina, kad sugriuvus biurokrai-tijos despotizmui prašvis saulutė ir mums; lauk, šuneli, kol kumelė nugais.

Mums, kaipo tautai, ly-gus pavojus iš abiejų pusų grasia. O jaigu jau žūti, tai velyj kulturingos tautos bangose, o ne rusų P-nas Žemaitis, žinoma, ir čia velytų skėstis rusų bangose, nes, sulyg jo, "rusų tauta nemažiau kulturinga už vokiečius, ir kiltesnė."

Nežinau kuomi p. Ž. saikuoja kultūrą. Jaigu skaudumu nagaikų, skaitliumi kalėjimų, miniomis ištrem-tųjų, tai, be abejo, rusų tauta viena kulturingiausia.

Bet jaigu saikuosime kultūrą paprastu saiku: ap-švietimu, gerbuviu, išteklum, suvartojimu, prakil-mumu jausmų, o ne jų kil-tumu, tai rasime visur kitur augštesnę kultūrą, bet tik ne Rusijoje.

Laike karo tarp šiaurinių ir piet. Amerikos valstijų daugelis vergų su įsitikini-mu kovojo prieš šiaur-amerikiečius.

Kun. K. Matulaitis.

DAUG NELAISVIŲ
MIRŠTA.

Zurich, lapkr. 20.—Anot d-ro Gaberthuel, kuris ap-lankė Rusijoje ir Siberijoje austrų ir vokiečių sto-vyklas, rusai nelaisvius taip blogai užlaiką, kad jų 60 nuošimčių miršta. Nelais-viai, ypač sužeistieji, priderančiai neprižiurimi ir to-del miršta.

Extra

Didelis Bargenas.

Parsiduoda pigiai namas ir staldas su 6 ir puse loto už \$2,500.

Tas namas ir tie lotai tu-rį būti parduoti į trumpą laiką. Kas pirmiau atsi-šauks, tas įgis puikų turtą už pigią kainą. Šį turtą ga-lima įgyti ir mažai turint pinigų, nes parsiduoda ant lengvų išmokėjimų. Kreip-kites į

Tananevics Savings Bank,
3249-53 So. Morgan st.

K. J. Filipavičius,
pardavėjas.

Parsiduoda pigiai: —

2 mediniai namai ir lotas Winemmes Road ir Kerfut ave. Randos neša į mėnesį \$20. Kaina \$1,900. Cemen-tai, saidvokai ir gatvė istai-syta ir viskas apmokėta. Del platesnių žinių kreipki-tės į

Tananevics Savings Bank,
K. J. Filipovich,
Real Estate manager.

JONAS KULIS,

Generališkas agentas ALD. "Katali-ko." Dabar lankosi p. Michigun valstij ir tenai užrašinėja "Ka-talika," renka apgarsinimus ir šiaip suteikia informacijas biznio reikaluose, ir atsakantis agentas. Per jį galite užsisakyti knygas, rekordus del gra-mofonų ir t.t. Už jį atsako "Kataliko" admin.

Telephone Yards 1546

W. J. Stankunas

Geriausias Lie-tuvų Fotografas

3315 S. Halsted St.
kamp. 33 Pl.

LIEUVIS GRABORIUS

Tel. Drover 4139

A. MASALSKIS

3305 Auburn Ave., Chicago

Tel. Randolph 5246

A. A. Slakis

ADVOKATAS

19 SO. LA SALLE ST.

(Room 815) Chicago, Ill.

Res. 3255 So. Halsted St.

Tel. Drover 6326

Telephone Yards 9888

Lietuviška Drapanų Krautuve

Užlaikau didžiausiam pasirinkime vyriškų apdarų, skrybėlių, šovečių, batų del moterų, tyru ir vaikų; taipgi vyriškų siutų ir over-kotų.

JONAS BUDKIKAS, savininkas
3252-54 S. Morgan St.
CHICAGO, ILL.

MOKYKLA ANGLISKOS
KALBOS ANT ROSE-
LANDO.

Mokydamiesi šioj mokyklėj suė-dysite pinigų ir laiką. Musų moki-nimo sistema yra naujausia ir labai pasekminga. Čia išmoksite angliską kalbą greičiau, negu kitur. Pradėkite mokytiės tuojaus, o nosisigalėsite. Mokykla atdara iki 10:30 kas vaka-ras. Nedėdienais nuo 10 iki 2 po pietų.

11045 Michigan Avenue,
Roseland, Ill.

Brazilijos skruzdėlės.

Prie pikčiausių Brazilijos gyventojų priešų priguli skruzdėlės. Daug jų rūšių esama, bet dvi svarbiausios: naminių ir laukinių.

Naminės skruzdės yra labai mažytės ir pridaro daug nelaimių ir nesmagumų šeimininkams, kadangi jos myli didelius spiečius už eiti saldžius daiktus ir juos sunaikinti, kaip antai: medų, cukrų ir kitokius saldumynus. Gana joms už eiti mažutį takelį ir juo grūdai. Apsiginimui randami budai. Prisieina stalius ar kitokius rakandus pastatyti ir pripildus vandens indus, mat, vandens jos bijosi ir negali pereiti.

Panašiu būdu vietiniai kolonistai apsaugoja ir bičių avilius, kuriuos prieje skruzdės ne tik paluosuoja nuo medaus, bet ir bitės turi nuo jų prasišalinti.

Laukų skruzdės daro tokią pat bėdą, kaip ir naminės. Jos naikina daržuose gėles, vaisius, daržoves ir kitokius augalus. Numaikina medžių lapus ir šaknis taip, jog medžiai galų gale ima džiūti ir puti. Žodžiu sakant, jos vietiniams kolonistams pridaro tiek bėdų, jog ne vieną ligi susikrūtinimo daveda.

Labai dažnai pastebima, kaip eilės laukų skruzdžių, vadinamų taip pat piktadarėmis, skubiai traukia į savo lizdą. Apsikrovę lapais, kuriuos skubiai terioja. Stebėties prisieina ne tikiti jų edrumu, mitrumu ir atsargumu, bet ir išnašumu, pajėga. Jokios klintys bei sunkenybės joms kelio ne uždaro.

Apsikrovę grobiu perkopia per tvoras, nuyvirtus medžius, pereina per vandeni šakomis ir kitokiais ten įkritusiais daiktais. Atsitikime, kada joms nuo kelio ant vandens patraukia daiktą, susiburia didelė draugija, apžiūri išėjimą ir nebesant kuo kitu pratiesi sau kelią, meta savo grobį ir iš nešamų lapų pasidaro kelią.

Idant išnaikinti šitas piktadarės, prisieina surasti jų lizdą, jį išgrauti, aplieti žibalu ir uždegti. Po keleto valandų, kada jų parkeliauja daugiau ir susirenka, vėl atlikti naikinimo darbą. Ir taip atkartojant keletą kartų galima visą šeimyną išnaikinti.

Dažnai labai sunku skruzdžių lizdą už eiti, mat, jos jį viską neša iš toli. Dažnai jis atsiranda tarp didelių žolių, išpurtsių kelmų, prie kurių sunku prieiti, o ypač naikinimu užsiimti.

Iš laukinių skruzdžių pikčiausiu naikinimu atsižymi rūšis, vietinių gyventojų vadinama "sauvas." Atsižymi jos ne tik durti savo sudėjimu ir spēka, bet ir sumanumu įsitaisyti požeminius gyvenimus, kuriuos išstato augstų išvaizdoje, dažnai 5 metrų gilumo ir kelių m. ilgio. Žemes iškaupia lauk, užtad paviršiuje padaro kupstus.

Ši rūšis padaro kolonijoje dar didesnę naikinimą. Suima į savo požeminius gyvenimus viską, pradedant nuo gėlių, daržovių, grūdų, nepalieka nei medžių lapų bei kitų augalų. Kada nėra ko kito užgrobti, tada jos lipa į medžius, čia plonesnes šakeles, o palmų medžius palieka visiškai nuogus, be lapų.

Didelius nuostolius daro skruzdės vietiniams kolonistams, naikindamos jų laukus. Esti atsitikimų, kad kolonistai, negalėdami apsiginti, pameta vietą ir kraustosi kitur. Šiandien plačiai ten vartojama miškas naikinimo budas — išdeginimas, o požemines užleidžiamas vandeniu ir pašandinama. Šis pastarasis budas lengva ten atlikti, kur upių esama.

Drabužiai jau išsiųsti Lietuvon.

Šiuomi pranešame, jog surinktuosius nukentėjusiems del karo Lietuvoje drabužius jau išsiuntėm į Lietuvą lapkričio 3 d. laivu Kursk, per Amerikos Raudonojo Kryžiaus Draugiją, kuri veža uždyką.

Prisiuntę drabužius į centrą sekančios ypatos: P-ni L. Šliupienė, Seranton, Pa.; p-lė M. Radzevičiūtė, Chicago, Ill.; p-lė Juknevičiūtė, Flushing, N. Y.; p-lė M. Kašubintė, Pittston, Pa.; p-ni S. Arbauskienė, Philadelphia, Pa.; p-ni O. Zalpienė, So. Omaha, Nebr.; p-ni K. Zigmantienė, Bristol, Conn.; p-ni T. Mačiulienė, East New York, N. Y.; p-ni M. Strimaitienė, N. Y.; p. J. Sekevičius, Lawrence, Mass.; p. K. Gedminas, Flushing, N. Y.; p. K. Lintkus, Brooklyn, N. Y.; gauta taipgi ir nuo vietos komiteto.

Buvo ir daugiau drabužių, bet nesusekėme, kas juos atsiuntė. Viso centran prisiųsta dvidešimt penki siuntiniai, kuriuos mes perskryni. Raudonojo Kryžiaus draugijos peržiūrėtojai sudėjo į savas dideles skrynias, kurių sudarė 12. Už adresuota inžinieriui Naruševičiui į Maskvą.

Kadangi R. K. D. išsiuntė mūsų drabužius už dyką ir pasižadėjo siųsti uždyką ant toliaus, tad mes, Brooklynio lietuvaitės, dar kartą kreipiamės į mūsų vientautes bei vientačius, kurie tik prijaucia šalantiems bei vargstantiems mūsų broliams ir seserims Lietuvoje, kad kuoveikiau siai stotumėte už prie darbą rinkti, gaminti bei aukoti drabužius nukentėjusiems del karo lietuviams. Kreipiamės ne tik į pavienes ypatas, bet ir į visas be skirtumo pažvalgų draugijas, klubus, bažnyčias ir t.t. Labai daug šiame reikale galėtų pagelbėti pralabinkai, susirinkimų viršininkai, kunigai sakyklose, agituodami tverti labdarybės draugijas kiekvienoje lietuvių apygardoje, kolonijoje, kurių tikslas būtų rinkti tinkamas dėvėjimui drapanas ir kas mėnuo pasiųsti. Reikia žino-

ti, kad drabužiai bus reikalingi ir karui pasibaigus, nes tuomet viskas bus išnaikinta, sudeginta, ir visi turtai ir apdangalai su žemėmis sumaišyti. Pasilikus mūsų žmonės, kaip ir daugelis kitų, be pastogės, nuogi ir badaujanti. Todėl mūsų priderystė yra šelpiti kuom kas galime. Visos tautos šelpia saviškius. Į Raudonojo Kryžiaus Draugiją (Bush Terminal Bldg., No. 20, Brooklyn, N. Y.) prisiųsta tukstančiai skrynių su drabužiais nuo voikių, francūzių, belgų, italų, lenkų ir kitų. O mes vos 12 skrynių ir metus tegalėjome išsiųsti. Argi ne gėda rūmus, kad taip mažai teatjaučiame tą kartų mūsų tėvynainių vargą.

Čia darbas nėra taip sunkus, tik reikia trupučio pasišventimo. Beveik kiekvienoje grįčioje randasi šiltų, bet jau iš mados išėjusių drabužių, tik reikia keletai asmenų susitarti ir rinkti, einant per grįčias bei krautuves.

Prašome siuntėjų, kad neimtum ir neįsiuntum nešvarių ir suplyšusių drabužių, nes tokius siunčiant į sveitimačių rankas daroma vien gėda sau ir savo tautai. Reikia siųsti tik švarius, sveikus ir išprosytus drabužius. Adresuoti reikia sekančiai:

American Red Cross, Bush Terminal Bldg., No. 20, Brooklyn, N. Y.

Ant kiekvienos skrynios užrašykite taip: For Lithuanians.

Uždėkite savo adresą. Pakvitavimą tokio siuntinio malonėkite siųsti šiuo adresu:

Ms. M. Misevičienė, 270 Berry str., Brooklyn, N. Y.

Tuo pačiu adresu reikia taipgi atsiųsti surašą tų daiktų, kurie pasiųsta Raudonojo Kryžiaus Draugijon.

Taipgi galima išreikauti ir nuo geležinkelio kompanijų, kad drabužius del nukentėjusių nuo karo vežtų dykai. Iš Chicago atvežė uždyką 4 skrynias Erie geležinkelio kompanija. Tik reikia, kad kas išaiškintų, kad daiktai siunčiama yra nukentėjusiems del karo.

Visur kreipkimės, visiems aiškinkime mūsų nukentėjusių žmonių vargus, o žmonės, be abejonės, prijaus ir kuom nors pagelbą suteiks.

Pasitikime, jog perskaite šį straipsnį, išsikirpsite antrašus ir veikia stosite prie darbo gelbėti vaitojančių mūsų žmones Lietuvoje.

Su tikra pagarba — Brooklynio Lietuvačių Kom.:

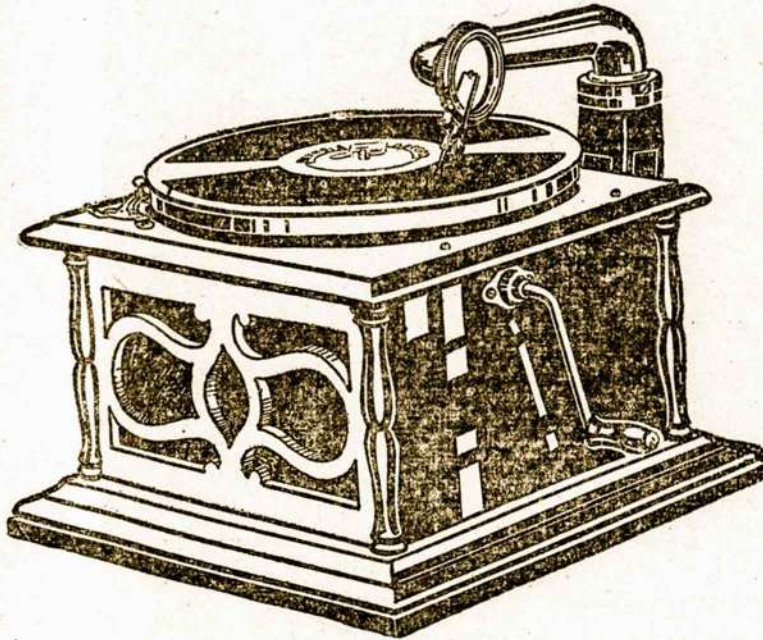
O. Karaliūtė, J. S. Misevičienė, T. Mačiulienė, P. Jurgeliūtė.

P. S. Ant kiekvieno skryniaus viršaus reikia užrašyti, kiek ir kokių drabužių siunčiama.

Phone Drover 7000
DR. A. J. TANANEVICZ
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Gydo ligas vyrų, moterų ir vaikų
3249 S. Morgan St., Chicago, Ill.

Pilni Namai Linksmybės Kada juose yra GRAFOFONAS

Turėti namie grafofoną tai yra didžiausias smagumas. Girdėsite puikiausių operos dainininkų dainų, gražiausių chorų, garbingų muzikantų grojimų, orkestrų, ir girdėdami patis linksminsite, dainuosite ir šoksitė.

"BETRIUBINIS GRAFOFONAS" kainą \$15.00

Šis betriubinis grafofonas yra naujausio išradimo su puikiausiais pagerinimais. Jo balsas yra švelnus, tyras, be jokio ansl draskančio čirškimo, dėlto, kad grojant balsas iš aparato eina tiesiai per tam tikrą vamzdelį (apačią skrynelę) ir iš jos per tam tikrus angelius liejasi į orą švelniu, malonių akordų.

LIETUVIŠKI REKORDAI

COLUMBIA rekordai plokšti skrituliais groja iš abiejų pusių. Visi Columbia rekordai gali groti ir ant Victor kalbamųjų mašinų; visos Columbia mašinos gali groti Victor rekordus.

Kiekvienas abipusis rekordas kainuoja 75c.

E — 1161 "Tekėjo saulė kad aš"	E — 1170 Kur baltas samanota.
E — 1162 Stumbriskiu polka	E — 1245 Velniai ne Boba.
E — 1163 Tokijs ir Praulis.	E — 1246 Batų dalytojas.
E — 1164 Gudiska Polka.	E — 1247 Giesmė į Panelę švediausia.
E — 1165 Gradybė Lietuvos.	E — 1247 O kur buvai dēduk mano.
E — 1165 Jurgio kasoka.	E — 1248 Hungarų cigonų orkestras.
E — 1165 Tėvynė.	E — 1248 Velniai ne Boba.
E — 1166 Amerikoniškas maršas.	E — 1249 Mano pauly.
E — 1166 Skruksima broli.	E — 1250 Velniai ne Boba.
E — 1167 Kur baltas samanota.	E — 1250 Saldios lupos.
E — 1167 Kur baltas samanota.	E — 1250 Vijo vilkas voveraitė.
E — 1168 Kur baltas samanota.	E — 1250 Plaukė žaselė per Nemunę.
E — 1168 Saldios lupos.	
E — 1169 Žina garas nuo rubežiaus.	
E — 1169 Siuntė mane Motinė.	

Rašykite laiškus tuojau, o aplaikysite katalogus muzikos, knygų ir įvairių kitų daiktų.

Siųsdami pinigų ar laiškus visuomet rašykite sekančią adresą:

"KATALIKO" KNINGYNAS
3249-53 So. Morgan St., CHICAGO, ILL.

DU-KART NEDELINIS LAIKRASTIS

"SAULE"

YRA TAI VIENATINIS LIETUVIŲ LAIKRASTIS AMERIKOJE, KURIS IŠEINA DU KARTU ANT NEDELIOS

Išleina kas utarninkas ir petnyčia.

PRENUMERATA KAŠTUOJA:

AMERIKOJ	(metams \$2.50)
	(pusei metų \$1.25)
EUROPOJ	(Rosijoje ir Lietuvoj \$3.50, Anglijoje ir Skotijoje 15 š. Prusuose 15 m.)

Rašyk tuojau, o gausi vieną numerį dyk.

W. D. Boczkaskas & Co.

520-522 W. South St., Mahanoy City, Pa.

"Amerikos Lietuvis"

Naujas, bėpartvės pakraipos, žinių, politikos, mokslo ir dailės savaitinis laikraštis. Talpina daugybę žinių ir šiaip naudingų pasiskaitymų. Išeina ketvirtadieniais Worcester, Mass.

Kaina metams tik \$1.50, pusei metų 75 centai.

Vieną numerį pažiūrėti siunčiame už dyką.

Rašant meldžiame paduoti aiškius adresus.

M. PALTANAVIČIA
15 Millbury St., Worcester, Mass.

TANANEVICZ SAVINGS BANK

JONAS M. TANANEVICIA, Sav.

3249-53 So. Morgan Street, CHICAGO, ILL.

DUODA čekių knygeles, su kuriais tai čekiais galite apmokėti algas, bilas ir visokias kitas išmokėtis. Čekiai yra geriausias, praktiškiausias ir lengviausias budas vedimo kontrolės biznyje. Jokis biznierių be bankos čekių šiandien negali atsakančiai savo biznį vesti.

PRIMA pinigų taupinimui ir moka 3 procentą metams. SKOLINA pinigų pirkimui namų ir lotų Chicago miesto. PERKA ir parduoda namus ir lotus.

ATVAŽIAVUSIEMS Chicago iškolektuoja jų pinigų paliktus kitose bankose.

ISMAINO ruskus pinigų ant amerikoniškų ir amerikoniškų ant ruskų, taip pat ir pinigų visų kitų viespatysčių. SIUNČIA pinigų į Lietuvą, Rusiją ir kitas dalis svieto ir parduoda šifkortes ant visų linijų.

PADARO Dovierennastis, Affidavitus ir visokius kitus rezentališkus raštus ir užvirtina juos pas Rusijos konsulų ypač pasportus važiuojantiems Rusijon, Lietuvon. PARSAMD Bankines Skryneles (Boxes) saugiausiai įrengtoje Bankoje, prie kurios nė vagis, nė ugnis negali prieiti.

ŠITA BANKA yra jau 15 metų sena, įsteigta 1898, ir per teisingą, praktišką ir atsargų reikalų vedimą išaugo į žymę instituciją. Todėl, turinti kodus nors bankinius reikalus, kreipkitės į šią Banką, o jie bus geriausiai išpildyti.

APSAUGOJA (Fire Insurance) nuo ugnies namus, rakančius ir t. t.

PERKA ir PARDUODA morgičius suteikiant 5-tą ir 6-tą procentą.

BANKOS VALANDOS:

Utarninkais, Ketvergalis ir Subatomis nuo 8 ryto iki 9 vak. Panedėliais, Sėdomis ir Pėtnyčiomis nuo 8 ryto iki 6 vak. Nedėliomis nuo 9 ryto iki 1 val. po pietų.

VAKARAS

RENGIA

Liet. Mot. Apšvietos Draugija

Nedėlioje, Lapkričio-Nov. 21, 1915

MILDOS SVETAINEJE

3138-40 So. Halsted St.

Ant Trečių Lubų

Programas bus įvairūs. Danga 25c. ypatai. Duris atsidarys 6 valandą vakare, vakaro pradžia 7 valandą vakare.

Laikė šokių bus parlavincijamos rožės. Kurios merginos arba vaikinai gaus daugiausiai rožių, gaus gražias dovanas. Kviečia širdingai APSVIETOS DRAUGIJA.

DR. G. M. GLASER

Gyvenimas ir Ofisas

3149 So. Morgan St. kerte 32ros, Chicago

Specialistas ant

Moteriskų, Vyriskų ir Vaikiškų

Talpių Choroščių Ligų

Ofiso valandos:

iki 9 ryto, nuo 12 iki 2 po pietų,

ir nuo 6 iki 8:30 vakare.

Nedėlioms vakarais ofisas užarytas

Telefonas Yards 687.

Oleko-Mokykla

Mokinama: angliškos ir Lietuviškos kalbų, aritmetikos, knygvedystės, stenografijos, typewriting, pirklybos taisyklių. Suv. Valstijų istorijos, abėlės istorijos, geografijos, politinės ekonomijos, pilietystės, dailarašystės. Mokinimo valandos: nuo 8 iki 9 ryto iki 5 po pietų; vak. nuo 7:30 iki 9:30. 3360 Emerald ave., Chicago, Ill.

Tel. Drover 7042.

Dr. C. Z. Vezelis

LIETUVYS DENTISTAS

Valandos: nuo 9 ryto iki 9 vak.

Nedėlioms pagal sutarimą.

4712 So. Ashland Ave.

Arti 47-tos gatvės.

Skaitykite "Kataliką"

Mūsų Moterims.

MOTERIMS REIKALIN. GAS GERAS ATSILSIS.

Vieną svarbų dalyką kiekviena moteris turi suprasti, kad duoti sau tinkamą atsilsį. Stoka atsilsio, ramumo ne vienai moterai suardo nervus, padaro sustingusia ir nusilpnina.

Daug yra tokių moterų, kurios išsidirbo darbe tokį charakterį, kad nenori atidėti nei valandėlės, idant pasilsėti, kas butinai reikalinga, kad tinkamai atliktų savo priedermes ir ne-nuovargti. Vis tokioms rodos, kad dar jos nespėdė, daug lieka joms dar atlikti, gi apie pasilsį nei manyti nenori. Ir persidirba tokiu būdu nekurios moteris, o kai ateina vakaras, taip jaučiasi nuvargę, jog viskas jau iš rankų krinta.

Ir laimė tokios moters, jaigu jos sąžiningas vyras apvertins jos darbą; pagerbs jos triūsą, kurį jina per dieną viena atliko. Gi yra daug tokių vyrų, kurie moterų darbą neapkaunuja ir vieton padėti joms triusties, už mažiausią neitinkimą dar apėkia.

O vargšė moteris pavydi sau valandėlės pailsio. Žinoma, pati kalta, jaigu jo gailisi. Pati kalta! Bet nekartą kaltę grįšta prie jos motinos, kuri tiek teišmokino, kad klausyti kitų, kitiems gerą daryti, tar-nauti, klausyti, o sau visko pavydėti. Užtad tokios moteris, pildydamos sunkias priedermes, žiuri, kad tik kitiems intiki, o ta viską daro negailestingai nus-kriausdamos pačios save.

"Mylėk artimą, kaip pats save." Taigi, Dievas įsakė tiek mylėti kitus, kiek save ir mylėti pirmiau save, o paskui kitus. Skriausdamos pačios save, darome didelę klaidą ir nusikalstame, nes duodame progą mūsų artimiems naudotis mūsų gerumu ir daryti skriaudą.

Moteris, privalome gailėtis pačios savęs! Atmin-kime, kad sveikata reika-linga ne vienai dienai, bet il-giems metams. O pasilsė-ję, kiek reikia del stiprios sveikatos, daug geriau at-liksime darbą ir intiksime juomi kitiems. Miegas ir geras pasilsis sutvarko ner-vus, sustiprina visą kūną, viskas, kas imama į ran-kas — sėkasi, o šeimynos nariai į tokią moterį žiūrės su pilnu pasitenkinimu.

Šituo perspėjimu, anaip-tol, nemanoma moteris ska-tinti prie tinginavimo, prie atklaklumo. Tik norima pa-rodyti, kas šeimynose daro suirutę. Sveika ir energin-ga moteris, tai visas namų išpuošimas. Užsimušus dar-be moteris, jina dirbs be paliovos, bet ji nepermatys, kas pirmiau, iš tvarkos, rei-kalinga atlikti, o panašiai, be sistemos dirbant, darbo niekad užbaigti negalima. Prisižiūrėkime į kai-kurių lietuvių grįžas. Ten visa-da rasime betriusiančias moteris. Ir dar kaip! Bet kaip ten tvarka išrodė?

Viskas suskretę, visur be-tvarkė, jog nemela nei žiu-rėti. Vaikai nevalūs, nu-skurę. Grindis po purvų pluta, rakandai šaukiasi mazgotės, puodai, šaukštai, peiliai, šakutės, trupiniai, kaulai riogso ant stalo ar kur kampe nesuvalyti.

Kitokią tvarką užėisi ten, kur gyvena sumani moteris. Jinai triusiasi, bet triusiasi su supratimu, iš tvarkos. Ji nešvuoja, netaso kudių už pasipainiojimą po ranka. Graži, miela atmosfera žydi jos namuose.

MOTERIŲ SKRIAUDOS.

Lapkričio 3 dieną kelio-se Suv. Valstijų valstijose ir daugumoje miestų atsi-buvo valstijiniai ir muni-ci-paliniai rinkimai. Trijose valstijose balsuota moterų teisių klausimas, kas link lygių teisių politikoje ir vi-sose rytinėse valstijose mo-terų lygybės priešininkai gavo pergalę. Daugiausia tokių priešininkų pasirodė New Yorko valstijoje, nes klausimą persvėrė virš 200,000 balsų. Pačiame New Yorko mieste moterų lygybės priešininkų atsira-dė 89,000 daugiau, negu ša-lininkų.

Pennsylvanijoj moterų teisės irgi niekais nuėjo. Ten moteris turėjo 60,000 daugiau priešininkų, negu šalininkų. Massachusetts valstijoj žlugo projektas, kuriuomi moteris norėjo valstijos konstitucijon įves-ti moterų teisių lygybės įstatymą. Pralaimėta 80,000 balsais.

Dauguma užmeta, kad -au mūsų sąjūdį sutvarkyti reikalinga, kad jos nieko tvirti neįstengiančios ir jų bendradarbiavimas su vy-rais jokios naudos neatneš.

Tokie užmetimai, žino-ma, negudrus ir jie nekar-tą buvo sumušami, bet, gai-la, kad ne visiems rupi tai suprasti. Ir skriaudžia tad moteris darydami tokius užmetimus. Tegul bent kiek panagrinėtų literatu-rą, įsitęmty į visuomenės gyvenimą, pamatytų, kad moteris ne tik su gerais no-rais visur pasirodo, bet ir su darbais.

Gal pas moteris nėra dra-sos ir pasišventimo? Kur-gi ne. Štai, pasidairykime šiandien Europoj. Mote-ris visur užima vietas šali-p-vyrų: jos dirbtuvėse, jos li-gonbučiuose, jos karo lau-kuose! Ir vargo jos tiek, jei ne daugiau, turi paneiti. Ten jų vyrai, sunys keliau-ja mušin, o jos vienos lie-ka su mažais kudiškais, tu-ri savo pastangomis juos aprūpinti.

Moterių lygybės priešin-nikai naudojami dar vienu keistu argumentu. Jie sa-ko, kad moteris, gavę ly-gias teises, apieis šeimynų reikalus.

Taip blogai jau nebus. Rupinimasis pilietiniais reikalais negi galės mote-ris paliuosuoti nuo atsako-mybės prieš šeimynas. Rimtas rupinimasis krašto reikalais ir gerove, kaip tik bus tuo akstinu, kurs

dar labiau suverš moterį su šeimynos reikalais.

Nors miteris ir pralaimė-jo, nors pasirodė, kiek daug priešų esama, tačiau nenu-puola dvasioje. Gaivina mus viltis, kad greit ar vė-liau, visvien visuomenė ap-kainuos moterų vertę ir užleis joms tinkamą vietą gyvenime.

BALTI DAIKTAI KUDI-KIŲ AKIS VARGINA.

Kudikių akis genda, ka-da jie tēmija į baltus drabu-žius, į baltą vežimėlį ir a-belnai nuo baltų daiktų, ku-riuos jie nuolat mato. Ši-tai apsiereikimą patyrė Co-lumbijos universiteto pro-fesorius, F. A. Woll, ir ne-senai Pittsburgje atsibuvu-sioje optikų susivienijimo konvencijoje tą savo paty-rimą apreiškė.

"Jaigu brangini savo ku-dikio sveikatą, — sako pro-fesorius Woll — tai slėpk nuo jo visa, kas tik balta. Kudikių akis genda nuo visų tų daiktų, kaip tai: nuo auklės baltų drabužių, nuo balto lopsio ir drabužių, kuriais pats kudikis apvilktas. Pilki ir tamsūs drabužiai geriausiai pritinka, tokios pat spalvos ir kiti daiktai, su kuriais kudikis nuolat gyvena, rei-kia vartoti."

Šis profesorius Wall perspėjimas gal ir naudin-gas. Rasite, daug mažų ku-dikių ir nuvargina akis de-lei nurodytų jo priežasčių.

TARP KUMUČIŲ.

- Kur tavo vyras?
- Į salimą išėjo.
- O kada sugrįš?
- Gal visai negrįš.
- Kaip tai?
- Jį parneš.

VISADOS MYLI.

- Brangusai, juk tu my-li mane ne delto, kad aš turiu tukstantį kraičio?
- Ir vėl ką! Mylėčiau net ir tada, jaigu turėtum milijoną.

Veikalas "Širdis".

Pasirodė naujas TMD. iš-leistas veikalas "Širdis". Kninga didelė, gražiai da-rytais padarais, daugybe paveikslų papuošta. Žod-džiū: techninė, dailioji pusė, atlikta kuogeriausiai. Matyti, išleistojai nesigai-lėjo nei triuso, nei pastan-gų atlikime vienos svar-biausių išlygų kningos spausdinime, tai technikos dailioje pusėje.

Paėmus kningą į rankas — daro malonų, patrau-kiantį išpuodį, iššaukia žin-geidumą panagrinėti jos turinį. Verti: paveikslai tyrus, aiškūs ir gražiai at-likti, kad akių negali at-traukti.

Tokiais tai išpuošimais apstatyta kninga. Nenuo-stabu tad, kad paėmęs į rankas nepaleidi ligi ne-perskaitai.

Skaitydamas kningą "Širdis" rausti, srubsi, akis trini — pamiršti apie va-karienę ir miegą ir tik tada liuosu pasijunti, kada nuo pradžių ligi galui perskai-tai. Tada atsidusti ir nori

Kosulis ir Užkimimas
paprastai apsiereikia šaltam orui užėjus ir nelengvai pagydomi. Jie reikalauja staigaus gydymo ir gerų gyduolių.

SEVERA'S Balsam for Lungs

(Severos Balsamas Plaučiams)

gydo kosulius, prasišaldymus, užkimimus, bronchi-tį, krupus ir kokiūšą nuo 35 metų. Yra tai gera ir švelni preparacija. Mes labai ją rekomenduojame vartojimui — jauniems ir seniems, vaikams ir suaugusiems. Kainos 25c. ir 50c.

"Aš turėjau baisų kosulį," rašo Frank Vacha iš Elk River, Minn., "tai aš gavau butelį Severa's Balsam for Lungs ir pirm, negu suvartojau visą butelį, kosulio visi papulė. Aš esu 63 metų amžiaus ir jaučiuosi gana sveikas."

Gauk Severos gyduolių preparacijas pas savo aptiekininką.

Nepainiok kitokių. Jei jusų ap-tiekininkas jų neturi, tai užsi-orderuok tiesiog iš

Užkietėjimas, galvos skaudai-mas, juknų trūkdesiai, gelta ir nerviškas greitas pagydomas.

Severa's Liver Pills

(Severos Piguokės nuo kepenų)

Vartok pagal nurodymus. 25c.

W. F. SEVERA CO., - Cedar Rapids, Iowa.

kningą "Širdis" pabučiuoti; rodos, kad antroji pusė įspysosi jos autorius pasi-tenkinęs, kad nuveikęs tokį milžiningą darbą

Ačiū! Nuširdžiausią a-čiū taru TMD., kad ji pasi-stengė šią kningą išleisti labai tinkamu momentu. Šiandieną, kada lietuviai išblaškyti po visą pasaulį, toji kninga kaip tik priva-loma platinti, nes ji suža-dįs, atgaivins mūsų atšalu-sią sielą ir priduos energi-jos kovoje už buvį. Ne tik jauniui, bet ir tėvams to-ji kninga bus kelvedis.

Tad geistina, kad šioji kninga rastųsi kiekvieno mokinio kningynelyje, kiekvienos jaunuolės ir jau-nuolio rankose.

Gerb. viengenti, atsisa-kyk nuo vienos, kitos va-karienės ir nusipirk knin-gą "Širdis" — ji tave šim-teriopai pasotins!

Artinasi šv. Kalėdos. Kiekvienas, sulg papročio, teiks savo draugams dova-nas. Tad, tėvai, nepamirš-kite savo vaikams kalėdine dovana nupirkti kningą "Širdis." Ypatinai sma-gu atkreipti domą gerbia-mojo jaunimo Liet. Vyčių ir kitų jaunimo ratelių iš-gyti kningą "Širdis."

Daktarai, kunigai, moky-tojai, tėvai — visi privalo-me šią kningą skaityti.

Dr. A. L. Graičūnas.

Išrasta WHITE ROCK

COPYRIGHT APPLIED FOR

REUMATIZMO VAISTAI

Copyright 1915 by A. Kvasnicka

Ši moksliški sutaisyta gyduolė duoda įstabų palengvinimą reumatizmo, pa-dargos, uždegimo, reumatizmo, strė-nų gėlimo ir panašių ligų gydyme. Jos ne-ta tokių dalykų, prie kurių įsigyja paprotis ir nėra alkoholio. To-dėl jis yra absoliutiškai neblėdingas.

IŠTIRTAS BANDYMU.

Kuomet joks vaistas nepalengvina skaudėjimo minėtuose atsitikimuose, tai link White Rock Reumatizmo vai-stai ir rasi tikrą palengvinimą ir umy palengvėjimą. Jaigu jusų aptiekorius negali jums suteikti, prisiskite atvirte, arba at-sisaukite šiuo adresu: White Rock Remedy Co., 1535 W. 18th str., Chi-cago, Ill. White Rock kornu gydy-tojas išnaikys kornus per 3 ar ketu-rias dienas. Vartokite White Rock Headache Powders.

Čysčiausios

Pluksnos ir Pukai

Mes pardudame už pigiausią prekią Visos mūsų pluksnos, ir pukai yra išsištytos puikiausia su "Steam" masi-nos.

Pirkite nuo mus ir sutaupinkite pu-sę išlaidų.

Adara Nedelion Visą Dieną.

H. RUBENSTEIN & CO.
640 W. 14th St., arti Halsted st.

MILDA TEATRAS

3138-42 So. Halsted St.

Turi geriausią pasisekimą. Kas nakti pilnas žmonių.

Kodel?

Todel, kad duoda geriausius vaidinimus už pigiausias ka-d-nas.

Už 5c. čia pamatyti gražesni Teatrą, kaip vidurmiestyje už 50c.

Nedėliomis 10c. balkonai, 15c. Kainos šokiomis dienomis ir subatomis 5c. balkonai, 10c. se-mal.

Prasideda 7 val. kas vakaras. Subatomis ir nedėliomis 2 val po pietų.

Jei nori linkimai praleisti valandą liuso laiko, tai ateik.

MILDOS-TEATRAN

Gelbekite Gimines!

per Lietuvių-Vokiečių Biurą

Visa Lietuva po Vokietijos valdžią, todėl visi laiški ir dokumentai turi būti rašomi Vokiečių kalba, nes lietuviški laiški cenzura neleidžia. Mes turime tiesioginius susisėmusus Vokietijos konsulatams ir dabartine vokiečių valdžia Lietuvoje. Mes padarome visus žemų nuosavybių raštus ir įvairius dokumentus vokiečių kalba. Sujieškome pražuvusias gimines ir jų turta. Verčiame ir paršome laiškus giminėms vokiečių ir lietuvių kalbose. Toliau gyvenanti prisiskite savo lietuviški raštus laiškus, o mes išver-sime vokiškai. Reikale vertimus pa-tvirtiname Notaru antspauda. No-rinti išversti ar parašyti laiškus turi prisųsti \$1.00. Jeigu norite kad ju-sų paliktas turtas Lietuvoje nepa-žūtų, tai atsišaukite tuojau. Ra-šydami platesnių žinių įdeklite stempą atsakymui. Adresuokite:

Lithuanian-German Bureau
3149 So. Halsted Street, CHICAGO
Valandos vietos lietuviams: Paprastais vaka-rais nuo 6 iki 9; Subatomis nuo 2 iki 9; Nede-liomis nuo 10 iki 4 po pietų.

Telephone Yards 5834.

Dr. P. Wiegner
Nuo pradžios rugpjūčio mėnesio per-keliu savo asisą po numeru:
3325 So. Halsted St.

Dr. T. M. Maturzynska
LIETUVŲ DENTISTE
Atlieka visokį darbą dentisterijos sky-rium įėjanti. Darbas garantuo-jamas. Taipgi tvirtas. Priemais
1151 MILWAUKEE AVE. Had don Av.

Iškilingas Balius su Perstatymu

Parengtas

Liet. Teat. Dr-stės Šv. Martyno

Nedėlioje, 21 d. Lapkričio-November, 1915 m.

M. MELDAZIO SVETAINEJ, 2242-44 W. 23rd Place

Svetainė atsidarys 5 val., perstatymas prasidės 7:30 val. vakare. Įžanga 25 ir 35c. ypatai.

Kviečiame atsilankyti visus lietuvius ir lietuvaites ant mūsų draugystės perstatymo ir iškilingo baliaus, kur bus Grand March ir programai bus dalinami visoms ypatomis. Muzika St. Martinkaus. Kviečia KOMITETAS.

Lietuvių Katalikų Savaitinis Laikraštis

"DRAUGAS"

"Draugo" sandarbininkų skaičiuje yra rimčiausieji ir žymiausieji lietuvių veikėjai ir rašytojai. Jame paduodama daug žinių iš draugijų ir visuomenės judėjimo. Visi dienos klausimai yra svarstomi rimtai ir teisingai.

Prenumerata Amerikoje \$2.00 metams, \$1.00 pusei metų; kitose šalyse metams \$3.00, pusei metų \$1.50.

Pžiūrėjimui siunčiamas vienas numeris veltui. Adresuokite:

DRAUGAS PUBLISHING CO.

1800 W. 46th St., Chicago, Ill.

DYKAI 10 HASSAN kuponų (iškirpk šitą Kuponą).

Šitas specialis KUPONAS vertas 10 Hassan Cigaretų kuponų, kada yra priduo-damas su 90 ar daugiau regulieriškų Hassan Cigaretų kuponų. Dovanų Štolyje arba pas THE AMERICAN TOBACCO CO. Premium Dept. 490 Broome St., New York, N. Y. (Vertė kupono gera iki 31 d. kovo, 1916).

Susivienijimas Lietuvių Rymo Katalikų Am.

Yra tai organizacija, kuri: —
1. Apsaugoja narių gyvastis ir moka pomirtinės \$150.00, \$250.00, \$500.00, \$750.00, \$1,000.00.
2. Moka pašėpas nariams ligoniams kas savaitę po \$3.50, \$7.00, \$10.50, \$14.00.
3. Šelpia neigalinius narius ir našlaitius.
4. Skleidžia apšvietą, išleidinėja gerus raštus ir dalina nariams dovanai.
5. Platina dorybę, suteikia patarimus ir nurodymus tikėjimo ir auklėjimo dvasios reikaluose.
6. Rupinasi Lietuvių Tautos reikalais, remia pinigiskai ir morališkai visokias lietuvių kultūriskas įstaigas ir t.t.
Su informacijomis kreipkitės pas raštinką

J. S. VASILIAUSKA

112 N. GREENE STREET, BALTIMORE, MD.

Telephones Yards 5946
Drover 3582
M. J. MANKOWSKI
APTIEKA
4503 So. Wood Street, Chicago, Ill.
Ar jūs žinote, kur kreiptis nelaimėi istikus. Didžiausia nelaimė, tai žmogaus nustojimas sveikatos, kad to nesulaukti, tai kiekvienas iš mūsų turi atkreipti daugiau atydos į save. Jauzdamas kokią negerumą, šaukis gydytojaus pagalbos. Mūsų aptiekoje yra geriausi gydytojai, kuriuos galima pasaukti ant kiekvieno pareikalavimo, ypatingai nelaimingose atsitikimuose. Mes gydytojų receptus išpildome labai atsargiai ir teisingai. Reikale nepamirškite mūsų aptiekos. Kalbame visokiomis kalbomis, taipgi ir lietuviškai.

LIGONIO ŠEIMYNOS PADEJIMAS JEI JISAI NEPRIGULI PRIE S. L. A.
Visi lietuviai rašykites prie Susivienijimo Lietuvių Amerikoje kur galite apsaugoti savo gyvastį ant \$150 iki \$1000 ir priegtam, mokėdami po 30 c. į mėnesį, gaunate iš S. L. A. po \$6.00 į savaitę pašėpas ligoje.
Reikalaujami informacijų, kreipkitės šiuo adresu:
A. B. STRIMAITIS, S. L. A. Sekr.
307 W. 30th St., New York City.